

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Självständigt arbete i
förskolläraryrket, 15hp

*”Om du inte kan deras språk,
var trevlig även om de inte
förstår dig så du kan visa med
kroppen”*

*En kvalitativ intervjustudie om nyanlända
vårdnadshavares upplevelse av svensk förskola*

*Författare: Sharareh Boroomand
Handledare: Marina Wernholm
Examinator: Ann-Christin Torpsten
Termin: HT19
Ämne: Utbildningsvetenskap
Nivå: Grundnivå
Kurskod: 2FL01E*

Linnéuniversitetet
Kalmar Växjö

Abstrakt

Studiens syfte är att undersöka hur nyanlända vårdnadshavare upplever mötet med pedagoger i svensk förskola. Studien handlar om vårdnadshavarnas upplevelser av pedagogernas kommunikation och bemötande och vilka likheter och skillnader vårdnadshavarna fått syn på, förskolor i Sverige i förhållande till förskolor i sina hemländer. Min studie utgår från ett *interkulturellt perspektiv* samt en ytterligare teori, *ackommodationsteori* för att tolka och förstå kommunikationen mellan pedagogerna och vårdnadshavarna. Den valda metoden för studien är kvalitativa semistrukturerade intervjuer, där urvalet är nyanlända vårdnadshavare som talar persiska och dari och har barn på förskolan. Resultatet av intervjuerna visade att språkbegränsningar, sociala nätverk, otillräckliga kunskaper om den svenska förskolan och otillräcklig kunskap om hur de nyanlända vårdnadshavarna och deras kultur påverkar samarbetet mellan hemmet och förskolan. Slutsatsen av det empiriska materialet och de tidigare forskningarna och det interkulturella teoretiska perspektivet visar att ett interkulturellt bemötande är nyckeln till en lyckad relation med hemmet som kan påverka barnets trivsel på förskolan. Detta bemötande innefattar respekt för varandra, viljekraft samt tolerans.

Nyckelord

flykting, invandrare och nyanlända Samt föräldrars samverka och samarbete

Tack

Jag vill tacka min handledare, Marina Wernholm som har lett mig in på rätt väg, under arbetets gång med den här studien. Vidare ett stort tack till de intervjupersonerna för att de ville ställa upp och svara på mina frågor. Tack också till alla som har stöttat mig i mitt arbete och bidragit med glada tillrop.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Bakgrund	2
3	Syfte	3
4	Tidigare forskning	4
4.1	<i>Relationen mellan förskolan och hemmet</i>	4
4.2	<i>Föräldrarnas delaktighet</i>	4
4.3	<i>Föräldrar och inskolning</i>	5
4.4	<i>Nyanländas integration i den mångkulturella förskolan</i>	5
5	Teoretiska perspektiv	7
5.1	<i>Interkulturellt perspektiv</i>	7
5.2	<i>Ackommodationsteori</i>	8
6	Metod	9
6.1	<i>Metodval</i>	9
6.2	<i>Urval</i>	9
6.3	<i>Genomförande</i>	10
6.4	<i>Etiska överväganden</i>	10
6.5	<i>Bearbetning av data</i>	10
6.6	<i>Validitet och reliabilitet</i>	11
7	Resultat och analys	12
7.1	<i>Vårdnadshavarnas upplevelse av pedagogernas kommunikation</i>	12
7.1.1	<i>Skillnader i den interkulturella kommunikationen</i>	12
7.1.2	<i>Att närma sig interkulturell dialog</i>	13
7.2	<i>Vårdnadshavarnas upplevelse av pedagogernas bemötande.</i>	14
7.2.1	<i>Pedagogernas bemötande påverkar barnets trivsel och även familjerelationer</i>	14
7.2.2	<i>Upplevelser av diskriminering</i>	15
7.3	<i>Olika kulturer möts</i>	16
7.3.1	<i>Syn på förskolan</i>	16
7.3.2	<i>Syn på barn</i>	18
7.4	<i>Sammanfattning</i>	18
8	Diskussion	20
8.1	<i>Resultatdiskussion</i>	20
8.2	<i>Metoddiskussion</i>	21
8.3	<i>Pedagogiska implikationer</i>	22
8.4	<i>Framtida forskningsområde</i>	22
9	Referenslista	23

Bilagor

Bilaga 1-Missivbrev

Bilaga 2-Samtyckeblankett

Bilaga 3-Intervjufrågor

Linnéuniversitetet
Kalmar Växjö

1 Inledning

Efter de senaste årens turbulens i världen kopplad till politiska och ekonomiska händelser har Sverige fått ta emot många nyanlända. Detta har påverkat olika delar av landet och även många skolor och förskolor runt om i landet. Statistiken visar att invandring till Sverige har varierat under olika perioder. Situationen i Mellanöstern har resulterat i att antalet personer som har sökt asyl under de fem senaste åren har ökat kraftigt, speciellt år 2016 (Tabell: Beviljade asylansökningar 2010–2018, Migrationsverket, 2019). För många av de nyanlända har förskolan varit det första mötet med det svenska samhället, efter Migrationsverket. I många av de länder som barnen kommer ifrån finns andra skolsystem och förskolorna är inte uppbyggda så som den svenska förskolan. Därför är förskollärares agerande vid inskolningen av särskilt stor betydelse, för att långsiktiga förtroendefulla relationer ska kunna etableras.

Att vara i ett främmande land och inte förstå de dagliga rutinerna och vad som förväntas av föräldrar i förskolan kan vara utmanande för många nyanlända föräldrar. Känslan att inte räkna till och att inte känna samhörighet med andra kan bidra till ett utanförskap, att inte kunna delta i samhället på samma villkor som andra föräldrar. Att möta barn och familjer från andra kulturer ställer krav på professionen. I den reviderade läroplanen för förskolan står det om förskolans riktlinjer i fråga om samverkan med föräldrar och vårdnadshavare (Lpfö, 2018). Förskolan har ansvar att ge vårdnadshavarna möjlighet till att vara delaktiga i utbildningens utvärdering, att skapa en god relation med vårdnadshavarna och informera om barnets trivsel, utveckling och lärande, samt ansvarar för att informera om utbildningens mål och innehåll och vidare skapa möjligheter till inflytande.

Med Studien belyser nyanlända vårdnadshavares upplevelse av kontakten med svensk förskola. Vilket jag som har haft erfarenhet av invandring och är bekant med svårigheter och utmaningar som en nyanländ i Sverige har, kan bättre komma åt vårdnadshavarnas synpunkter och tankar.

2 Bakgrund

I detta kapitel definieras begrepp som är centrala för studien. Först av allt vill jag titta närmare på några definitioner så som *flykting*, *invandrare* och *nyanländ*. Angel och Hjern (2009) beskriver flyktingar som de människor som flyr från ett land till ett annat land på grund av fruktan för dödsstraff, kroppsstraff, behov av skydd på grund av olika hot o.s.v. Flykting är ett övergripande begrepp som även innefattar asylsökande, dvs de som ansökt om asyl och väntar på svar.

Begreppet invandrare används ofta som en generell kategorisering av en grupp människor vilken bygger på till exempel, utseende och språk i förhållande till majoriteten i det samhället de lever i. Med användning av begreppet har uppstått ett diskrimineringsproblem på grund av att syftet med individens flytt inte är det centrala. Snarare bär användningen av begreppet i vardagssituationer många negativa uppfattningar och känslor (Lunneblad 2018). Det vill säga användningen av begreppet har förändrats så att betydelsen, person som har invandrat från ett annat land, inte längre är det centrala. Istället har begreppet fått en mycket negativ betydelse.

I studien väljer jag istället använda begreppet nyanländ på grund av att anledningen till människors flytt till ett annat land inte är i fokus. Mitt förhållningsätt är att vara eftertänksam att användningen av begreppet inte säga att någon är annorlunda utan att beskriva vad det är som är annorlunda. I Bunars (2016) definition av nyanländ är inte invandringsskälet det viktigaste utan brist på kunskap om språket och skolsystemet. Detta kan relateras till de nyanlända vårdnadshavare som kommit till Sverige av olika skäl och saknar kunskaper eller kanske kan lite om svenska språket och även om hur förskolan som system fungerar.

Ytterligare begrepp som används i studien är föräldrars *samverkan* och *samarbete*. Sandberg (2007) definierar begreppen föräldrars samverkan och samarbete utifrån Skolverkets (1998) definition och Anderssons (2004) tolkning av det. Begreppet samverkan beskrivs som all kontakt mellan förskolan och hemmet från den dagliga kontakten till mer formella situationer såsom föräldramöten, föräldrasamtal och föräldraråd. Begreppet, samverkan och samarbete används ofta som synonymer både i förskolans och förskoleklassens läroplan. I begreppet samverkan finns det ett generellt mål och innehåll för båda parterna men vid ett samarbete jobbar båda parterna tillsammans men det finns samtidigt tydliga individuella mål som beskriver ansvarsfördelningen.

3 Syfte

Syftet med denna studie är att bidra med kunskap om nyanlända vårdnadshavares upplevelser av mötet med svensk förskola. Utifrån studiens syfte har tre frågeställningar formulerats:

- Hur upplever nyanlända vårdnadshavare kommunikationen med pedagogerna?
- Hur upplever nyanlända vårdnadshavare pedagogernas bemötande?
- Vilka kulturella skillnader ger nyanlända vårdnadshavare uttryck för?

4 Tidigare forskning

En litteratursökning har visat att det inte finns så mycket forskning relaterad till ämnet, nyanlända föräldrars möte med förskolan. Därför har jag valt att använda mig av andra sökord som ligger nära ämnet som *förskola hemmet*, *inskolning*, *mångkulturell förskola*, *integration förskola* o.s.v. Jag kommer att titta närmare på relationen mellan förskolan och hemmet, föräldrarnas delaktighet, föräldrar, inskolning och nyanländas integration i den mångkulturella förskolan.

4.1 Relationen mellan förskolan och hemmet

Forskning om föräldrasamverkan i förskolan ger ett kunskapsunderlag för hur man bör arbeta för att få en bra och fungerande relation mellan förskolan och hemmet. Ivarson Jansson (2001) tar upp båda parternas ansvarsfördelning gällande barnets uppfostran. Studien belyser även hur relationen mellan hem och förskola har sett ut under perioden 1990–1995. På den tiden har begreppet komplement till hemmet visat en viktig uppgift i förskollärares professionella uppdrag. Fokus har framförallt legat på barnens sociala utveckling utifrån både föräldrarnas och pedagogernas perspektiv. Studien visar även betydelsen av de politiska aspekter som är avgörande för föräldrasamverkans grad som styrs av styrdokumentet och andra uppdragsbeskrivningar (a.a.). Föräldrarnas bakgrund ses också som en avgörande aspekt som styr föräldrarnas syn på förskolans uppdrag (Ivarson Janssons 2001; Persson & Tallberg Broman 2002). Persson och Tallberg Broman studie (2002) visar även hur köns-, klass- och etniska faktorer är avgörande för omfattningen av samverkan mellan hemmet och förskolan. Föräldrar med hög utbildningsnivå visar mer intresse för inflytande i förskolan vilket kan utmana förskolans professioner. Studien visar även att föräldrarnas påverkan omfattar både förskollärarnas arbetssätt och utveckling och även styrdokument och uppdragsbeskrivningar gällande samverkan mellan hem och förskolan.

4.2 Föräldrarnas delaktighet

Föräldrarnas delaktighet och engagemang har i många studier framhävts som en möjlighet och tillgång till barnens lärande och trivsel på skolan och förskolan (Forsberg 2007; Tallberg Broman 2008; 2009). Med föräldrasamverkan finner Tallberg Broman i sin studie (2009) de dubbla ambitioner. Det första ambitionen är att öka demokratisering på förskolan och det andra är att främja barns lärande som vidare når en bättre måluppfyllelse. Trots det framkommer hon till vikten av *den mångkontextuella barndomen* för att beskriva samverkan mellan förskolan och hemmet som två skilda sociala rum med olika värderingar i barndomen (Tallberg Broman 2008; 2009).

Det finns även studier som belyser utmaningar och behov hos förskollärarnas kompetens och professionalitet som behöver stöttas, utvecklas i relation till vårdnadshavare (Tallberg, Broman 2008; Lahdenperä 2003). Lahdenperä (2003) har i sin studie påvisat vikten av lärarnas föreställningar och värderingar av invandrarföräldrar. I studie framkommer även en komplementär inställning till föräldrarnas bristande stöd istället för den kompensatoriska. *De kompensatoriska* insatser som skolan ofta gör för elever med invandrarbakgrund ska ersätta föräldrarnas brister på omsorg, resurs, förmåga och socioekonomiska behov. En

kompensatorisk insats kan vara att med hjälp av särskilda resurser, exempelvis extra personal kunna hjälpa barnens språk, kunskap och andra färdigheter som jämnåriga svenska barn har. Däremot framkommer i studien att kunna helt och hållet kompensera föräldrarnas omsorg är i högre grad osannolikt men det kan vara som ett komplement till den omsorg som föräldrarna ger. I studien uppmärksammas att med en kompensatorisk insats kan skapas en känslig situation som föräldrarna kan känna sig nedtryckta och skuldbelagda. Däremot i en *komplementär hållning* ses föräldrarna som en kommunikationspartner i barnets uppfostran. Detta kräver en öppenhet och ömsesidig respekt för mångkulturalitet. I detta sammanhang ses föräldrarna som en förutsättning för barnets framgång i skolan (a.a).

4.3 Föräldrar och inskolning

Syftet med inskolning är för det första att hjälpa barnet att vänja sig vid förskolans miljö och sedan ge barnet tid och tillfälle att börja lära känna minst en pedagog. Relationen till pedagogen ska fungera som ersättande till föräldrarna medan de inte är tillgängliga. Till exempel vid vilan, leken och utforskande tillfällen. Inskolningen är ofta ett mycket känsligt tillfälle både för små barn och deras föräldrar och det kan ta olika tid för olika barn tills deras anknytningssystemet är i viloläge (Broberg, Hagström & Broberg 2017). Markström och Simonsson (2017) presenterar en mer aktiv inskolning i sin studie där föräldrarna ses som mer kompetenta och viktiga i sina barns utbildning. Pedagogerna agerar som någon som överför kunskap om förskolan och om hur en bra förskoleförälder kan vara. Detta kräver ett delat ansvar mellan pedagogerna och föräldrarna, en förtroendefull relation mellan båda parter och även ett tänkt arbetssätt. Resultatet av studien har visat att i en mer aktiv inskolning sker en pedagogisering av både barnen och deras föräldrar. Både Markström och Simonsson (2017) och Fredriksson (1993) har i sina studier bland annat påvisat att barn blir påverkade av den känslomässiga atmosfären som finns mellan vuxna i verksamheten och kvaliteten i relationer mellan förskolan och hemmet kan även påverka barnets trivsel.

4.4 Nyanländas integration i den mångkulturella förskolan

En ojämn språklighet mellan pedagogerna och föräldrarna kan skapa otrygghet och frustration. Detta kan vara i större grad när det gäller nyanlända föräldrar som ännu inte har tillägnat sig det svenska språket. Pedagogernas ambivalenta inställning till nyanlända familjer kan skapa osäkerhet i deras kommunikation vilket kan bli ett hinder för en god samverkan mellan förskolan och dessa vårdnadshavare (Lunneblad, 2017). Studier har visat att hur de nya rutinerna och aktiviteterna i förskolan kan vara utmanande för nyanlända barn och deras föräldrar. Detta kräver lärarnas ambition att lägga undan sitt fokus på fasta rutiner och stället försöka skapa fungerande och flexibla rutiner som ett sätt att stödja nyanlända föräldrar och skapa en tillhörighetskänsla hos dem (Kirova 2010; Lunneblad 2017).

Dessutom uppenbaras lärarens roll i De Gioias studie (2015) att tänka och reflektera över sina fördomar och inställningar gentemot nyanlända barn och familjer för att kunna använda möjligheter och tillfällen att skapa en god relation med föräldrarna. Läraren uppmuntras att skapa ett utrymme för samtal med föräldrarna under övergångarna för att närma sig deras dominerande och hemkultur. Att utveckla en relation genom samtal och kommunikation gör det för föräldrarna känna sig viktiga

och starka i barnens utbildning. En fungerande föräldrasamverkan kan sprida sig till andra familjer och slutligen påverkar vilken politisk integration som införs i samhället.

5 Teoretiska perspektiv

I det här kapitlet redogörs för studiens teoretiska utgångspunkter. I studien används teorier om *interkulturell syn*, *interkulturellt förhållningssätt*, *interkulturell dialog* och *kommunikation* för att tolka det empiriska materialet. En ytterligare teori, *ackommodationsteori* används för att tydliggöra pedagogernas förhållningsätt i kommunikationen.

5.1 Interkulturellt perspektiv

Studiens analysbegrepp har hämtats ur det interkulturella perspektivet. I ett interkulturellt perspektiv ligger fokus på mötet mellan människor med olika bakgrund, kultur, språk och religion jämfört med ett mångkulturellt perspektiv som fokuserar på hur någonting är, dvs. att tolerera människors kulturella olikheter. Inom det mångkulturella perspektivet är man inte intresserad av mellanmänniskliga relationella möten (Fjällhed, 2012; Lahdenperä & Sundgren, 2017). Lahdenperä (2014) beskriver att begreppet interkulturalitet började användas i Sverige efter 1980-talet i sammanhang som interkulturell kommunikation och undervisning. Med interkulturell kommunikation ses interaktionen som en process där man i en ömsesidig kontakt utbyter kunskaper om olika kulturer. Genom att skapa en förståelse för likheter och skillnader mellan människor, d.v.s. en interkulturell kommunikation, kan man tolka människors beteende, uppväxt och uppfostran. I ett demokratiskt samhälle bör man ha kännedom om rasism, diskriminering och ojämlikhet som kan påverka mellanmännisklig kommunikation och sociala relationer i dagens samhälle. Lahdenperä (2004) skriver vidare att visionen för en interkulturell syn i fostran och utbildning bygger på etiska värden såsom ömsesidig respekt, jämlikhet och social rättvisa samt tolerans.

Begreppet *interkulturell dialog* används av Nejadmehr (2018) som ett verktyg för att motverka kulturella hierarkier. För att en interkulturell dialog ska ske krävs förändringar i bland annat tankesättet, från att ställa krav på anpassning från minoriteten till en förändring av majoritetens förhållningsätt. Det behövs även en förändring från att ha över- och undermaktpositioner till en mer medmännisklig dialog där individens egna beslut kommer till uttryck samt från att ha en förutbestämd uppfattning om individens identitet till en öppenhet och flexibilitet för hur olika identiteter kan finnas i en och samma individ.

Begreppet interkulturalitet som ett teoretiskt perspektiv används i denna studie för att tolka och förstå kommunikationen mellan nyanlända vårdnadshavare och pedagogerna och deras möte med andra kulturer på förskolan. I ett interkulturellt förhållningsätt kan olika dilemman, problem och kulturkonflikter mellan aktörerna komma till uttryck vilket behöver ett mer jämlikt förhållande mellan dem. I studien handlar interkulturalitet inte bara om kommunikationen och möten mellan olika kulturer. Det handlar också om bemötande, det vill säga hur vi bemöter människor från andra kulturer. Enligt Lahdenperä (2014) bygger bemötandet på ömsesidig respekt, öppenhet och fördomsfritt förhållningsätt samt att vara nyfiken på andras erfarenheter och bakgrunder (Lahdenperä, 2004).

Utifrån interkulturalitet i integrationsarbetet bör man vara medveten om de kulturbundna tänkesätt, fördomar och perspektiv som hindrar mångfalden att ses som

en resurs eller tillgång till utveckling. I studien kommer detta användas genom att förtydliga vårdnadshavarnas syn på både barn och förskolan.

5.2 Ackommodationsteori

Ackommodationsteorin handlar om hur individer anpassar sig efter varandra i olika möten. Denna anpassning kan vara *konvergent*, d.v.s. man visar sitt intresse och gillande med den andra kommunikationspartner eller den kan vara *divergent*, d.v.s. man avviker från den andra kommunikationspartner och visar sig ointresserad i samspelet. Konvergent och divergent ackommodation kan ske i olika former och grader beroende på olika saker som makt, status, benägenhet o.s.v. Med ackommodation menar man olika delar av språk, kroppsspråk, ordval, röstbehandling, taltempo och uttal (Einarsson, 2009). Einarsson (2009) ger ett exempel på detta när försäljaren anpassar sitt språk för att lockar kunder som har ekonomisk makt.

6 Metod

I detta kapitel redovisas metodval, urval, studiens genomförande och etiska överväganden samt analys av data.

6.1 Metodval

Syftet med studien är att undersöka hur nyanlända vårdnadshavare upplever mötet med den svenska förskolan och därför grundar sig den här uppsatsen på en kvalitativ metodologi. Valet av en kvalitativ datainsamlingsmetod förklaras i form av att intresset ligger på informanternas egna synpunkter och upplevelser. Allwood och Erikson (2019) skriver att den kvalitativa forskaren inte är intresserad av kvantifiering, utan att det snarare är innehållet och betydelsen av detta, som de önskar studera. En semistrukturerad intervju med hjälp av en intervjuguide med öppna frågor (se bilaga 3) har använts i studien för att ge så utförliga data som möjligt. I en semistrukturerad intervju utgår man från en del förutbestämda intervjufrågor som man vill ha svar på. Samtidigt möjliggörs att registrera det oväntade svaret genom att ställa fördjupande följdfrågor som kan skilja sig något åt, beroende på informanternas olika upplevelser (Alvehus, 2019).

6.2 Urval

Ett bekvämlighetsurval har använts i studien för att kunna besvara studiens forskningsfrågor, vilket bygger på att informanterna i studien har valts utifrån tillgänglighet (Denscombe, 2014). Urvalet av informanter är sex personer som talar persiska och dari och har barn på förskolan i en kommun i södra Sverige. När intervjuerna genomfördes så hade vårdnadshavarna varit i Sverige mellan 4 upp till 9 år men det hade gått några år sedan deras barn skolades in i förskolan.

Vårdnadshavarens kön	Vårdnadshavarens ålder	Barnets kön	Barnets ålder (nu)
Man	34år	Pojke	5år
Kvinna	35år	Flicka	3år
Kvinna	35år	Pojke	4år
Kvinna	34år	Pojke	3år
Kvinna	29år	Flicka	7år
Kvinna	34år	Pojke	4år

Tabell 1. Studiens informanter

Av tabellen ovan framgår att sex vårdnadshavare i åldrarna mellan 29 och 35 år har deltagit i den här studien. Tabellen visar även att fem av informanterna var kvinnor och en var man. Barnens kön och deras nuvarande ålder framgår också i tabellen.

6.3 Genomförande

Till en början formulerades en samtyckeblankett [se bilaga 2] som godkändes av min handledare. I Blanketten står det information om mina och handledarens kontaktuppgifter och studiens syfte, samt hur jag förhåller mig till de etiska principerna. Informanterna fick också ett missivbrev skickat till sig direkt via mejl [se bilaga 1]. Missivbrevet handlade också om vem jag var och hur intervjuerna skulle gå till och informanterna fick bestämma tid och plats för intervjun. I samband med missivbrevet skickades intervjufrågorna med. Intervjufrågorna [se bilaga 3] formulerades utifrån studiens syfte och frågeställningar. Frågorna skickades till handledaren för godkännande och sedan översattes frågorna till Persiska inför intervjuerna. Intervjuerna genomfördes på persiska och dari. Samtliga intervjuer genomfördes hemma hos informanterna, förutom en som genomfördes i ett gruppum på universitetsbibliotek. Intervjuerna tog 14 till 56 minuter och spelades in och sparades ned på en lösenordskyddad mobiltelefon. Transkriberingen genomfördes efter varje intervju när minnet var färskt och sedan översattes till svenska för att sedan kunna vidare analysera den insamlade data.

6.4 Etiska överväganden

I samtliga intervjuer togs det hänsyn till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. De fyra huvudkraven inom individskyddskravet var informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet 2017). Genom Samtyckeblanketten fick alla informanterna information om studiens syfte och intervjuens tillvägagångssätt och på så sätt har hänsyn tagit till informationskravet. I enlighet med samtyckeskravet blev respondenterna informerade om att medverka i intervjuerna var frivilligt och att de när som helst under intervjun kunde avbryta. Konfidentialitetskravet tillgodosågs genom att respondenterna informerades om att deras personliga uppgifter var skyddad och det gällde även namnet på barnens förskola och att ingen obehörig kunde ta del av materialet. I studien används fiktiva namn för att skydda både barns och vårdnadshavarnas identitet. Nyttjande kravet uppfylldes också så de insamlade empirin endast användes till studiens resultat och analys.

6.5 Bearbetning av data

I studien är informanternas egna upplevelser och synpunkter i fokus. Eftersom jag har kunskap i de båda språken har jag möjlighet till god kommunikation för att närma mig deras tankar och upplevelser. I studien har jag använt ett *kulturkontrastivt perspektiv* för att dra nytta av mina kulturella kompetenser i formulering av intervjufrågorna och även i bearbetning av empirin. Med kulturkontrastivt perspektiv menar Lahdenperä (2004) att forskaren använder sig av den kulturella kompetensen som hen har för att studera och bättre förstå de bakomliggande tankarna och fenomenen gällande kulturella frågor. Inom detta perspektiv finns det en risk att forskaren identifierar sig alltför mycket med sin kulturella kontext och därmed förlorar det gemensamma syftet som behöver ställas i motsats till ett annat perspektiv.

Empirin bearbetades enligt en tematisk analys vilket Bryman (2018) beskriver som en vanlig analysteknik när det gäller kvalitativa data. Enligt denna teknik samlar man empirin sedan kategoriserar och tematiserar man data. I min studie färgkodades olika teman utifrån studiens frågeställningar. Varje frågeställning fick en färg för att ge en

överblick över de upprepande mönstren i empirin och sedan letades det efter underkategorierna. När sorteringen genomfördes kom analysbegreppen till användning genom att de kopplades till varje underkategori. Till slut redovisades resultatet i löpande text med citat.

6.6 Validitet och reliabilitet

Begreppet *validitet* inom den kvalitativa forskningen beskriver Allwood och Erikson (2019) som studiens trovärdighet och tillförlitlighet. För studiens validitet grundades resultatet i empiriskt material, d.v.s. relevanta citat användes. Intervjufrågorna utformades på så sätt att de inte ska feltolkas och jag har utgått från en intervjuguide som finns som bilaga för att läsaren kan läsa vilka frågor jag ställde. Intervjuerna inspelades och transkriberades för att kunna ge en säker och rättvis bild av informanternas svar som möjligt. Enligt Denscombe (2014) ses reliabilitet som forskningens pålitlighet. I en kvalitativ forskning blir forskaren en del av deltagandet i insamlingsmetoden. Därifrån kommer frågan om man hade kommit fram till samma resultat om någon annan genomförde studien. Jag beskrev noggrant forskningsprocessen från olika val såsom metodval och urvalet samt hur jag har bearbetat de insamlade empirin för att öka studiens pålitlighet.

7 Resultat och analys

I detta kapitel presenteras resultatet av intervjuerna utifrån studiens frågeställningar och utifrån följande teman; Vårdnadshavarnas upplevelse av pedagogernas kommunikation, vårdnadshavarnas upplevelse av pedagogernas bemötande och olika kulturer möts.

7.1 Vårdnadshavarnas upplevelse av pedagogernas kommunikation

Utifrån empirin har två olika underkategorier gällande pedagogernas kommunikation synliggjorts. Den första beskriver skillnaderna i den interkulturella kommunikationen och den andra beskriver hur pedagogerna närma sig den interkulturella dialogen.

7.1.1 Skillnader i den interkulturella kommunikationen

Samtliga vårdnadshavare fick information om inskolningen genom brev eller emailj på svenska. Men två av vårdnadshavarna som kunde språket vid tiden för inskolningen fick ett telefonsamtal innan inskolningen hade börjat. Informationen handlade mest om datum och tid för inskolningens start. Vårdnadshavarna fick planen för dagen på plats men ingen av dem hade tillgång till en tolk. En av vårdnadshavarna hade dock en persisktalande pedagog på avdelningen vilket uppskattades.

Det som var bra med den förskolan där min son började var att det jobbade en kille som pratade persiska. Jag fick mycket information av honom. Om han inte fanns där så kunde jag kanske inte få de informationerna eller vågade kanske inte fråga på grund av mitt språk. Men han hjälpte och informerade mig ganska mycket.

Två av vårdnadshavarna hade liknande erfarenheter av att den verbala kommunikationen inte fungerade. De fick istället hjälp av sina makar för att uttrycka sig eller bli förstådda i några situationer. Vårdnadshavarnas sociala samvaro med landsmän gav utrymme för att utbyta kunskaper och åsikter när det gällde frågor om förskolans rutiner. En av vårdnadshavarna berättade att hon inte kunde så mycket svenska vid tiden för inskolningen och vidare om hur hon istället fick information från sina vänner som tidigare hade haft barn på förskolan.

Jag kunde väldigt lite svenska och när jag inte förstod försökte de visat oss med kroppsspråk men vi hade ingen tolk [...] några av mina vänner berättade om vad de kommer att göra där.

Önskan att få mer information kring vad inskolning var, förskolans lokaler och vad vårdnadshavare behövde veta innan barnet började förskolan var något som framkom i flera av intervjuerna. En av vårdnadshavarna berättade om minnet att möta svensk förskola för första gången och inte veta om hallsituationen:

När jag kom in på morgonen och de sa hej till mig så sa hon varför har du ställt stövlarna här, varför har du gjort så, varför har du hängt kläderna här. Hon sa inte det på ett bra sätt [...] Jag förstod vad de sa men kunde inte svara, annars hade jag sagt till dem att du inte har visat mig ju. När jag kommer ny så vet jag ingenting.

Vidare lyfte vårdnadshavarna förskolans betydelse i barns och familjernas liv när det gäller nyanlända. De gav även uttryck för hur känsligt det kan vara i kommunikationen när det finns brister i det verbala språket.

Situationen blir känsligare när de möter utländska familjer för att många har ju kommit nya och känner inte skolsystemet, många kan inte språket. Jag tror att om de ser att dialogerna inte fungerar, många gånger skäms de för att säga jag förstår inte, därför säger man att man förstår fast man inte har gjort det [...] Ge dem ett förslag om de behöver en tolk. De måste säga det på det sättet att de inte blir ledsna. Till exempel säga att dialogen kommer att ta en timme och vi ska gå genom viktiga saker. Alla har sitt sätt. Vissa accepterar lättare och vissa skäms. En annan sak är att förbereda innan vad de vill säga. Att fråga om förskolornas likheter och skillnader i deras hemländer och i Sverige. Att berätta om arbetssättet i Sverige. Hur ni jobbar? Ju mer man förbereder nyanlända vårdnadshavare desto bättre fungerar inskolningen.

Ovanstående citat visar hur utmanande och krävande det var för de nyanlända vårdnadshavarna att inte kunna det svenska språket i kontakten med pedagogerna. En pedagog som kunde samma språk som vårdnadshavaren eller tillgång till tolk var ett sätt att kunna nå och kommunicera med vårdnadshavarna och kunna skapa en interkulturell kommunikation. Lahdenperä (2004) beskriver interkulturell kommunikation som en process där man med hjälp av en ömsesidig kontakt utbyter kunskaper om olika kulturer. Den interkulturella synen på kommunikation bygger på ömsesidig respekt, jämlikhet och social rättvisa samt tolerans.

7.1.2 Att närma sig interkulturell dialog

Kroppsspråk, användning av bilder, Google translate och lappar med enkla ord är några exempel på hur pedagogerna kunde kommunicera med nyanlända vårdnadshavare när den verbala kommunikationen inte fungerade i hallsituationerna. Einarsson (2009) beskriver om en konvergent ackommodation när någon visar sitt intresse för att närma sitt beteende till den andra kommunikationspartner. Vidare beskriver Rasoul Nejadmehr (2018) interkulturell dialog där det behövs skifte på nuvarande förhållningsätt såsom från auktoritet till att bjuda in till delaktighet, från förutfattade meningar till att skapa en öppen dialog där individens egna tankar kommer till uttryck och skifte från att fokusera på det annorlunda och onormala till det normala. Det förekom flera exempel där mödrarna saknade det verbala svenska språket i de dagliga kommunikationerna och kompenserade med kroppsspråk eller lappar med enkla ord. En av vårdnadshavarna hävdade att vänlighet är en viktig aspekt i kommunikationen. Kroppsspråk, bilder och användning av Google translate var några saker som hon uppskattade när språket inte räckte till.

Ibland berättade de att Sara säger några ord men vi förstår inte, till exempel Ab. Jag sa till de att på svenska blir det vatten. De brukade skriva ner dem orden på papper vilket det var intressant för mig eller ibland jag skrev vissa ord som mjölk och vatten på engelska för att de ska kunna ge henne det hon vill ha.

En annan vårdnadshavare hade samma erfarenhet när de bytte förskola och träffade andra pedagoger som själva ville prata med henne och uppmuntrade henne att börja prata vilket hon var mycket nöjd och till och med berörd.

Här var pedagogerna mycket snälla. De började prata med mig för att jag var rädd för innan pratade ingen med mig. Jag tänkte kanske de gillar inte när jag närma mig dem. Men hon själv kom till mig och tog emot mig och hälsade. Hon frågade hur jag mår, hur har det gått med Leila för att hon hade börjat och bli blöjfri. [...] Hon uppmuntrade mig och sa jag förstår när du pratar. Jag kände mig lättad när jag visste att någon förstår mig här.

Ovanstående citat visar på hur pedagogernas vilja att skapa relation och kommunikation med nyanlända vårdnadshavare spelar roll i den interkulturella dialogen.

7.2 Vårdnadshavarnas upplevelse av pedagogernas bemötande.

Även om samtliga vårdnadshavare upplevde pedagogernas bemötande under inskolningen som bra och trevliga upplevde en av dem sig som maktlös när hon inte fick trösta sitt barn när hon var ledsen.

Under de två veckorna gick jag med henne och satt bredvid henne men inte fick trösta henne när hon grät. När vi var hemma brukade jag bära henne och trösta. Jag bara satt där och de sa gör ingenting det blir bra.

Ovanstående citat visar på avsaknad av en interkulturell dialog där enligt Nejadmehr (2018) ses dialogen som ett verktyg för att motverka kulturella hierarkier såsom olika maktpositioner och minoritetens anpassning.

7.2.1 Pedagogernas bemötande påverkar barnets trivsel och även familjerelationer

Resultatet av intervjuerna visade att relationen mellan förskolan och hemmet påverkade både barnets trivsel på förskolan och även i vissa fall relationen i familjen. Fyra av informanterna var eniga om hur pedagogernas bemötande hade påverkat barnets trivsel på förskolan. Nedan följer ett par citat om detta:

Vissa var jättetrevliga och deras bemötande ledde till att fånga barnet men vissa var hårda så barnet ville inte gå till dem. Till en av de ville inte mitt barn gå. Hon var rädd för henne men det finns inte så många sådana. De var trevliga mot mig och berättade vad Sara har gjort idag och hur mycket har hon ätit och sådana saker.

Jag var inte alls nöjd med den förskolan som min dotter började gå. Men när hon blev två och ett halvt år så vi flyttade till XXX och hon fick plats i en förskola precis bakom här. Här var det en pedagog som var jättesnäll som kunde i tio dagar dra henne till sig. När hon var hemma så grät hon och ville gå till förskolan.

Nedan berättade en av vårdnadshavarna om före detta förskola där hon upplevde sin närvaro extremt jobbig och detta hade påverkat familj relationen:

Jag grät hela vägen hem och när jag kom hem så var min relation till min man förstörd på grund av den här förskolan. För att när hon grät så grät jag också och ville inte gå till skolan sen [...] Jag var ensam här och min dotter trivdes

inte på förskolan. Jag fick en chock. När jag gick till skolan så satt jag där och tänkte bara på min dotter.

Gemensamt för alla respondenter var, att ett bra bemötande var lösningen på brister på kommunikationen, missförstånd och konflikter. Att kommunikation innefattade både dialog och bemötande mellan parterna vilket krävde pedagogernas engagemang för att skapa en tillhörighetskänsla hos nyanlända vårdnadshavare:

Kommunikation är samma som en dialog och en bemötande. Man behöver inte göra något särskilt. Man kan inte trola för att något bra ska hända. Allt börjar med en enkel dialog [...]. Om pedagogerna försöker få mer utbildning kring integration och få mer information kan de skapa ett utrymme för en dialog som kan fånga föräldrarna. Jag förstår att förskollärarens jobb är svårt för att man måste ha allt under kontroll. Men när det gäller utländska familjer som har kommit ny så kan de spendera en minut extra för att ta emot de, säga hej och hejdå och berättar om dagliga händelsen för att skapa tillhörighet känslan och att de ska känna sig välkomnade.

Jag tror bemötandet är jätteviktigt. Om du inte kan deras språk, var trevlig även om de inte förstår dig så du kan visa med kroppen som pantomim eller googla och tar upp bilden precis som de gjorde för mig så kan de enkelt kommunicera med varandra istället för att snabbt babblar på svenska och man inte förstår någonting.

Att anpassa sig till det nya samhället känns många gånger svårt och frustrerande för nyanlända vårdnadshavare. De behöver pedagogernas stöd och tolerans för att kunna hjälpa dem att lättare kunna anpassa sig till de nya rutinerna i förskolan. En utmaning som en av vårdnadshavarna tog upp i intervjun var när de hade bott i Sverige i 6 månader och pedagogerna ville att de ska rapportera barnets frånvaro vilket hon berättade om sin känsla av otillräcklighet:

Jag förstod inte, jag hade inte erfarenhet, jag kom nyss från Afghanistan. Min dotter var sex månader när vi kom. Det går inte att lära sig allt i sex månader. Jag var hemma i sex månader. Hade inga kompisar, inga grannar, inga vänner. Jag hade ingen här som kunde berätta om reglerna som finns här i Sverige. Vad folk gör och inte gör. Pedagogerna krävde mycket från oss. De ville att vi skulle veta systemet till exempel rapportera barnets frånvaro när hon var sjuk. De blev jättesura på oss för att vi inte rapporterade. Vi upplevde sådana problem. Problemet var att vi inte visste och vi kunde inte språket.

Ovan ser man exempel på hur kommunikation och bemötande hängde ihop när det gällde nyanlända vårdnadshavarnas inflytande och samverkan i förskolan. Enligt interkulturellt förhållningsätt kunde olika dilemma, problem och kulturkonflikter mellan aktörerna komma till uttryck vilket behövde ett mer jämlikt förhållande. Öppenhet, ömsesidig respekt, tolerans och ett fördomsfritt förhållningssätt är viktiga aspekter i pedagogernas bemötande (Lahdenperä, 2014).

7.2.2 Upplevelser av diskriminering

Otillgänglighet ledde till upplevelser av diskriminering utifrån vårdnadshavarnas utsagor. Denna typ av diskriminering gjorde att de nyanlända vårdnadshavarna blev

uteslutna och marginaliserade både i förskolan och i samhället i övrigt. Svårigheterna i kontakten med förskolan och att delta i samhället på jämlika villkor gav dessa vårdnadshavare en särskild förståelse av samhälleligt förtryck. Enligt ackommodationsteori makt och benägenhet i vissa fall påverkade anpassningen till språket mellan kommunikationsparterna (Einarsson, 2009). I fyra av de intervjuerna framkom att vårdnadshavarna kände sig mindre värda jämfört med de svenska vårdnadshavarna gällande pedagogernas divergenta ackommodation d.v.s. man avvek från den andra kommunikationspartner och visade sig ointresserade i samspelet. Nedan följer några citat som vårdnadshavarna berättade om sina känslor:

Deras bemötande var bra men ibland kände jag mig diskriminerade. Jag kände att de pratade mycket mer med de svenska föräldrarna. När de kom och skulle hämta sina barn så var de mer välkomna än jag.

De information som en svensk mamma får, det får inte jag. Jag har sett den många gånger och har sagt till dem men de säger alltid att ni har missförstått.

Vidare berättade en av vårdnadshavarna om hur man med en ömsesidig kontakt kan skapa tillfälle för integration:

Både föräldrarna och pedagogerna måste kämpa för det. Föräldrarna måste delta i de olika möten men jag tror första steget måste tas från pedagogerna, till exempel planera ett möte bara för de nyanlända och informera dem. Boka en tolk om det behövs och försöka bjuda in alla för att ingen behöver känna sig utanför för att människans problem börjar när en person eller en grupp människor ligger utanför majoriteten.

Att båda vårdnadshavarna och pedagogerna behöver samarbeta med varandra för att skapa en trygg miljö för barnen. Relationella stämningen mellan aktörerna har stor betydelse i barns trivsel på förskolan.

7.3 Olika kulturer möts

Resultatet av intervjuerna pekade på likheter och skillnader med förskolor både i Sverige och i informanternas hemländer. Vilket ur ett interkulturellt perspektiv med öppenhet och nyfikenhet för andras kulturer gjorde det möjligt med utbyte av kunskaper som kunde vidga synen på den egna kulturen.

7.3.1 Syn på förskolan

Vårdnadshavarna beskrev likheter och skillnader mellan förskolorna i deras hemländer och i Sverige. Det framkom både det positiva och negativa upplevelser av sina tidigare erfarenheter av förskolan.

Barnen lär sig sånger här, det gör de också i Iran men de lär sig mest Koranen. När min systerdotter började förskolan så lärde de sig först några verser av Koranen vilket irriterade min syster.

Skolsystemet är lite annorlunda men där är också bra. Man betalar till förskolorna och dessutom tar de hand om dit barn. Jag var nöjd och hade inget problem.

Där ta barnet med sig mat och mellanmål. Det kan hända att ett barn ta med sig äpple och ett annat barn ta med sig annat. Detta kan irritera barnen. Det kan finnas förskolor som servera samma mat till barnen men de är inte så många.

De ovanstående citaten visade på olika system i förskolorna i Iran jämfört med förskolor i Sverige som strävar efter en mer likvärdig förskola. Nedan uttryckte en vårdnadshavare mer om klyftorna i förskolornas insatser mellan de olika delar av staden i Iran:

Skillnaderna är stor. De som har högre inkomster och bor i rika delar av staden så deras barn går ju på bättre förskolor men resten har inte så bra erfarenhet av förskolan. De försöker ha barnen hemma upp till fyra fem år och föräldrarna eller mor och farföräldrar undervisa barnen hemma.

Utifrån empirin visade det sig att skolor och förskolor i Iran var beroende av föräldrarnas ekonomiska kapacitet och hur den äldre generation hade stor betydelse för barnets fostran och utveckling. Jämfört med svenska barn som kanske inte hade samma kontakt med äldre generationen var det istället förskolan som mer och mer övertog den fostrande roll som den äldre generationen hade i Sverige förr. Vårdnadshavarna lyfte också det positiva som de upplevde med den svenska förskolan. De sociala nätverken, barnets språkutveckling, barnets sociala kompetens och omsorg var aspekter som vårdnadshavarna uppskattade i sina utsagor.

Det var bra barnen lärde sig att vänta på sin tur, de lärde sig av varandra, lärde sig sånger.

Över huvud taget är förskolorna bra här. Detta att barnen får varm mat i rutin och byter de blöja, barnen får skapa olika saker, går till naturen. Det finns mer positiva än negativa men det finns alltid något som man kan förbättra.

För de som har kommit ny här så förskolan är bra. Barnet och även föräldrarna får hitta kompisar och inte känner sig ensamma.

Det är bra att föräldrarna kan plugga eller jobba när barnet är på förskolan vilket tyvärr inte finns i mitt hemland. Antingen måste dina far och mors föräldrar ta hand om dit barn även om det finns sådana förskolor till ett litet barn så finns det massor med problem. Här är mycket lättare och barnet kan lära sig språket snabbare.

Vidare uttryckte flera respondenter olikheter i sätt att bemöta och hälsa i olika kulturer. Att pedagogerna vågar vara öppna för olikheter, få mer information om kulturer som de dagligen möter i förskolan och att respektera andras erfarenheter och bakgrunder var centrala i respondenternas utsagor.

Pedagogerna ibland har ingen aning om de länderna som finns på deras förskola. Jag kommer från ett land som första bemötande är jätteviktig om de inte klara detta så kanske i längden kommer de få problem.

Ibland känns det som att de tror att de som kommer från ett annat land har ingen social kompetens och utbildning. Vi har också hög utbildade.

Som tidigare nämndes enligt det interkulturella perspektivet berikar olika kulturer varandra och genom att skapa en förståelse över likheter och skillnader mellan människor kan man bättre förstå och tolka människors beteende, uppväxt och uppfostran (Lahdenberä 2014).

7.3.2 Syn på barn

Utifrån empirin framkom några saker som samtliga informanterna reagerade för i mötet med förskolan såsom att barnen sov ute och små barn fick äta själva. Detta skapade problem mellan pedagogerna och vårdnadshavarna i en del situationer.

Vi kommer från ett varmt land men dem sover barnen ute även om det var kallt [...] detta var ett stort problem för oss. Och det skapades konflikter mellan oss och pedagogerna.

Barn i ett års ålder kan inte äta själv så jag vill att de ska försöka ha koll på deras mat. Vi matar barnen när de är ett år i Afghanistan.

Det som gjorde mig lite ledsen var att de ville att barnen ska äta själva. Ett litet barn kan inte äta ordentlig. Kanske de inte bli mätta. Det är viktig. Att barnen som är ungefär ett och ett halvt år behöver hjälp med maten.

Vidare berättade en vårdnadshavare om hur pedagogerna kunde jobba för att motverka konflikter när kulturer krockade.

Att boka en tolk till de för att ge de information för att de ska inte plötsligt möta detta att i Sverige sover barn ute. Förklara för de att varför sover barnen ute eller leker barnen ute även när det regnar och snöar. Om de börjar utan inledning så kommer de få problem sen.

Lahdenperä (2014) skriver att i ett interkulturellt perspektiv ligger fokuset på mellanmännsliga relationer som är inte konflikt- och problemfria och med hjälp av en interkulturell kommunikation kan pedagogerna skapa förståelse för likheter och skillnader mellan olika kulturer. På så sätt kan man tolka människors beteende och uppväxt.

7.4 Sammanfattning

Resultatet visar att vårdnadshavarnas brist på svenska språket och även pedagogernas divergenta ackommodation påverkade kommunikationen mellan aktörerna. Vilket beskriver Einarsson (2009) den divergenta ackommodationen som avvikande och ointresserade beteende i mötet mellan två personer. Det framkom även att tillgång till en pedagog som pratade samma språk eller en tolk samt ersättning med kroppsspråk, bilder, Google translate, enkla or på lappar var förutsättningar för att utföra en interkulturell dialog.

I resultatet framkom vikten av pedagogernas bemötande i både barnets trivsel på förskolan och även familjerelationer. Ett gott bemötande d.v.s. ett interkulturellt förhållningssätt var nyckeln till en god relation med nyanlända vårdnadshavare även om det var brister i kommunikationen. Vilket skriver Lahdenperä (2014) om bemötandet ur ett interkulturellt perspektiv som bygger på ömsesidig respekt, nyfikenhet, öppenhet och fördomsfritt förhållningssätt. Vidare visade det sig hur

bemötande och kommunikation hängde ihop när det gällde nyanlända vårdnadshavare. Resultatet visade även att pedagogernas otillgänglighet och undvikande beteende ledde till att vårdnadshavarna kände sig uteslutna och marginaliserade.

Slutligen synliggjorde resultaten likheter och skillnader i olika kulturer angående synen på barn och förskolan. Det framkom olika syn på förskolan som institution med olika rutiner och regler. Resultatet visade även hur olika syn på barn och förskolan utifrån informanternas åsikter skapade problem och konflikter mellan aktörerna.

8 Diskussion

I följande kapitel diskuteras studiens resultat i relation till tidigare forskning och studiens syfte. Avslutningsvis ges också förslag på framtida forskningsområde.

8.1 Resultatdiskussion

Resultatet i föreliggande studie visar att respondenterna framför allt belyser vikten av ett bra bemötande i kontakt med nyanlända vårdnadshavare. Vidare visar resultatet att detta kan vara en lösning till brister i kommunikation, missförstånd och konflikter mellan aktörerna. I likhet med Lunneblads (2017) studie som visar att pedagogernas förhållningsätt kan påverka relationen med vårdnadshavarna. Vidare visar föreliggande studies resultat att respondenterna ger uttryck även för det gemensamma ansvaret hos både pedagogerna och vårdnadshavarna för ett välfungerande samarbete mellan förskola och hemmet. Att vårdnadshavare deltar i de olika möten och samtal som förskolan erbjuder och pedagoger tar första steget i integrationsarbete är viktigt. Detta styrks i Markströms och Simonssons (2017) studie som poängterar förskolans insatser i relation med hemmet såsom ett delat ansvar mellan både pedagogerna och vårdnadshavarna, en förtroendefull relation och ett tydligt arbetssätt. Samarbete med vårdnadshavare är inte alltid lätt. Det kan förekomma kulturkrockar mellan förskolan och hemmet. Ibland hamnar pedagogen i en situation där kontakten med vårdnadshavaren begränsas på grund av brister i kommunikationen men viljan att anstränga sig för att öppna upp sig för dialog och diskussion med de nyanlända vårdnadshavarna är väsentlig.

Tidigare studier belyser nyanlända vårdnadshavares utmaningar när det gäller anpassningen till nya rutiner och aktiviteter i förskolan. Resultaten visar att pedagogernas ambition, flexibilitet och tolerans kan utgöra stöd för nyanlända vårdnadshavare (Kirova & Hennig, 2013; Lunneblad, 2017). Dessa resultat framkommer även i föreliggande studie som visar hur utmanande och krävande det kan vara för nyanlända vårdnadshavare att anpassa sig till det nya samhället och även nya rutiner på förskolan. Pedagogernas öppenhet, tolerans och fördomsfria förhållningsätt var aspekter som resultatet visade som ett stöd för de nyanlända vårdnadshavarna.

I studiens resultat framkommer även vårdnadshavarnas önskan att få mer information om vad inskolning är och vad vårdnadshavaren behöver veta innan barnet börjar förskolan och även att få en presentation av förskolans lokaler. Detta kan liknas vid Markström och Simonssons (2017) beskrivning av pedagogisering av både barn och deras föräldrar i en mer aktiv inskolning i sin studie. I likhet med både Markström och Simonssons (2017) och Fredrikssons (1993) studier ger även respondenterna uttryck för hur pedagogernas bemötande d.v.s. den känslomässiga atmosfären mellan vuxna, tycks påverka barnets trivsel på förskolan. I Forsbergs (2007) och Tallberg Brumans (2008) och (2009) studier betonas vårdnadshavarnas delaktighet och engagemang som påverkansfaktorer på barnets lärande och trivsel på skolan och förskolan. Ett fungerande och nära samarbete med hemmet kräver en förtroendefull och tillitsfull relation mellan förskolan och hemmet som byggs från början vid inskolningen. Till exempel måste en pedagog vara tydlig i att meddela om förskolans rutiner och regler, hur man som föräldrar gör vid lämning och hämtning, vad barnet

behöver för kläder o.s.v. Detta ökar vårdnadshavarnas kunskap om förskolans rutiner och även uppdrag som brukar underlätta samarbetet.

Att som pedagog skaffa sig en kulturkompetens skulle kunna främja samarbetet med vårdnadshavare som kommer från ett annat land. Att helt enkelt vara nyfiken om andras erfarenheter och kunskaper, våga prata om kulturskillnader istället för att tolerera eller undvika dem och att förklara om det behövs. Det tycks som att kulturskillnader orsakar problem. Vårdnadshavarna i studien ger uttryck för några kulturskillnader i mötet med svensk förskola. Detta liknar Tallberg Brumans (2008); (2009) definition av den mångkontextuella barndomen. Utifrån denna definition ses samverkan mellan förskolan och hemmet som två skilda sociala rum med olika kulturer och värderingar. Vidare visar resultatet att pedagogernas okunskap, ointresse och otillgänglighet skapade känslan av utanförskap hos de nyanlända. Vilket Lunneblad (2017) också beskriver i sin studie i termer av hur pedagogernas ambivalenta inställning till de nyanlända familjerna skapar osäkerhet i deras kommunikation vilket i längden riskerar att påverka förskolans samarbete med hemmet.

Sammanfattningsvis visar både studiens resultat och tidigare forskning (Forsberg 2007; Tallberg Broman 2008; 2009) på vikten av en förtroendefull relation mellan förskolan och hemmet. Detta behöver ske från början vid inskolningen för att lägga en god och stark grund. Det är känsligare när det gäller samarbete med nyanlända vårdnadshavare vilket kräver en interkulturell kompetens såsom interkulturell syn, dialog och kommunikation som verktyg i kombination med fingertoppkänsla. Dessa kulturella aspekter kan i vissa situationer skapa utmaningar i samarbetet mellan förskolan och hemmet. Därför är det viktigt att pedagoger vågar utgå från ett interkulturellt perspektiv i mötet med kulturella skillnader där man på ett respektfullt sätt kan prata om olikheter och samtidigt kan kommunicera och förklara om förskolans uppdrag.

8.2 Metoddiskussion

För att kunna tolka och synliggöra nyanlända vårdnadshavares upplevelser av mötet med svensk förskola har kvalitativa intervju använts som metod. Intervjufrågorna skickades ut samtidigt som missivbrevet och anledningen att intervjufrågorna skickades ut i förväg var att det skulle hjälpa deltagarna komma ihåg förskoleperioden när de var nya i Sverige och vara förberedda på vad de ville berätta. En annan anledning var att vissa av informanterna önskade se intervjufrågorna i förväg. En annan metod som skulle kunna fungera för att undersöka nyanlända vårdnadshavares syn på mötet med svensk förskola är kvantitativa metoden. Alltså att formulera enkätfrågor och skicka till många fler antal vårdnadshavare för att sedan kunna tolka och analysera de insamlade data. Men som tidigare nämnts var studiens syfte att djupare undersöka nyanlända vårdnadshavares upplevelser och synpunkter när det gäller mötet med pedagoger i svensk förskola vilket passar bättre med en kvalitativ datainsamlingsmetod. Jag har använt mig av ett kulturkontrastivt perspektiv under studiens gång där jag har fått nytta av min kulturella kompetens som en nyanländ i Sverige. Detta kan ha påverkat studiens resultat till exempel, när jag har delat upp studiens resultat i två delar såsom vårdnadshavarens upplevelser och de kulturella skillnaderna. Mina erfarenheter har även påverkat utformningen av intervjufrågorna till exempel att jag är medveten om att det kan skapa problem för flesta av nyanlända

vårdnadshavare när barnen sover ute, inte får hjälp med maten o.s.v. så ville jag undersöka detta djupare i min studie.

8.3 Pedagogiska implikationer

Genom den här studien har jag uppmärksammat att viljan att skapa en god relation med nyanlända vårdnadshavare trots kulturella skillnader hos pedagoger har stor betydelse. Att vara öppet, ta vara på vårdnadshavarnas kunskaper och erfarenheter, utbyta kunskaper med dem o.s.v. är några exempel på pedagogernas kulturella kompetens. Vidare har studien visat vikten av en god föräldrasamverkan i barns utveckling och lärande på förskolan. Barnet märker att det är en god och förtroendefull stämning mellan vårdnadshavarna och pedagogerna vilket ökar barnets trygghetskänsla. Resultatet av en trygg miljö är att man lättare kan skapa en lärorik och rolig miljö för barnen.

8.4 Framtida forskningsområde

Ett förslag till vidare forskning kan vara undersöka hur nyanlända barn upplever mötet med svensk förskola. Detta kan undersökas genom kvalitativa intervjuer i samband med observationer under inskolningen. Ett annat forskningsområde som kan vara intressant att undersöka är att se hur förskollärarna organiserar sina verksamheter för att välkomna både nyanlända vårdnadshavare och deras barn. En kvalitativ intervju kan vara en rimlig metod att använda och även observationer av förskolornas miljöer skulle vara intressant för att se hur välkomnande och anpassande miljön är för de som är nyanlända till Sverige och allt i förskolan är nytt för dem.

9 Referenslista

Allwood, C.M. & Erikson, M.G. (2017). *Grundläggande vetenskapsteori: för psykologi och andra beteendevetenskaper*. (2.uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Alvehus, J. (2019). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*. (2.uppl.). Stockholm: Liber.

Angel, B. & Hjern, A. (2004). *Att möta flyktingar*. (2.uppl.) [utök. och uppdaterade] Lund: Studentlitteratur.

Broberg, M. Hagström, B. & Broberg, A. (2017). *Anknytning i förskolan: vikten av trygghet för lek och lärande*. 1. uppl. Stockholm: Natur & Kultur

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3.uppl.). Stockholm: Liber.

Bunar, N. (red.) (2016). *Nyanlända och lärande mottagande och inkludering*. Johanneshov: MTM.

De Gioia, K. (2015). Immigrant and refugee mothers' experiences of the transition into childcare: a case study, *European Early Childhood Education Research Journal*, 23:5, 662-672, DOI: 10.1080/1350293X.2014.970854 <https://doi.org/10.1080/1350293X.2014.970854>

Denscombe, M. (2014). *Forskningshandboken*. Lund: Studentlitteratur.

Einarsson, J. (2009). *Språksociologi*. (2.uppl.) [rev.] Lund: Studentlitteratur.

Fjällhed, A. (2012). Interkulturalitet – att finna möjligheter! Södertörns högskola Institutionen för kultur och kommunikation. *Den interkulturella blicken i pedagogik [Elektronisk resurs] Inte bara goda föresatser*. (1). Huddinge: Södertörns högskola.

Forsberg, L. (2007). Involving parents through school letters: Mothers, fathers and teachers negotiating children's education and rearing. *Ethnography and Education*, 2(3), 273–288. Hämtad från <http://proxy.lnu.se/login?url=https://search-proquest-com.proxy.lnu.se/docview/61940355?accountid=14827>

Nejadmejr, R. (2018). Forskningsrådet för interkulturell dialog. *Interkulturell dialog: teori och praktik*. [Göteborg]: nordienT.

Fredriksson, G. (1993). *Integration förskola, skola, fritidshem: utopi och verklighet: ett försök att skapa en annorlunda skola i en traditionell miljö = [Integration preschool, primary school and leisure time centres] : [utopia and reality] : [an experiment in putting into operation a uniquely different school*

organization in a traditional environment]. Diss. Stockholm: Univ. Stockholm.

Ivarson Jansson, E. (2001). Relationen hem – förskola – Intentioner och uppfattningar om förskolans uppgift att vara komplement till hemmet 1990–1995. Diss., Umeå: Umeå universitet.

Kirova, A. (2010). Children's representations of cultural scripts in play: Facilitating transition from home to preschool in an intercultural early learning program for refugee children. *Diaspora, Indigenous, and Minority Education*. Hämtad från <http://proxy.lnu.se/login?url=https://search-proquest-com.proxy.lnu.se/docview/742877220?accountid=14827>

Lahdenperä, P. (2003). *Invandrarbakgrund eller skolsvårigheter? en textanalytisk studie av åtgärdsprogram för elever med invandrarbakgrund*. HLS Förlag. Stockholms universitet, 1997. Stockholm.

Lahdenperä, P. (2004). Interkulturell pedagogik - vad, hur och varför? I P. Lahdenperä (red.), *Interkulturell pedagogik i teori och praktik* (s. 11–33). Lund: Studentlitteratur.

Lahdenperä, Pirjo. "Premises for Minority School Leadership in Sweden, Finland and Spain." *Open Journal Of Leadership* 3 (2014).

Lahdenperä, P. & Sundgren, E. (red.) (2017). *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet*. (1. uppl.). Stockholm: Liber.

Lunneblad, J. (2017). Integration of refugee children and their families in the swedish preschool: Strategies, objectives and standards. *European Early Childhood Education Research Journal*, 25(3), 359-369. Hämtad från internet: <http://dx.doi.org.proxy.lnu.se/10.1080/1350293X.2017.1308162>

Lunneblad, J. (2018). *Den mångkulturella förskolan: motsägelser och möjligheter*. (3. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Läroplan för förskolan Lpfö 18. (2019). Johanneshov: MTM. Stockholm: Skolverket Hämtad från Internet: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=4001>

Markström A. M. och Simonsson, M. (2017). Introduction to preschool: strategies for managing the gap between home and preschool. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy* 3(2): 179–188.

Migrationsverket. (2019). *Beviljade asylsökning 2010–2018: Översikter och statistik från tidigare perioder*. Hämtad från <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Asyl.html>

Persson, S. & Tallberg Broman, I. (2002). "Det är ju ett annat jobb": förskollärare, grundskollärare och lärarstuderande om professionell identitet i konflikt och förändring. *Pedagogisk forskning i Sverige*. 7(2002)4, s. 257–278,

45 ref. Hämtad från internet:
<https://open.lnu.se/index.php/PFS/article/view/1207/1056>

Sandberg, A. & Vuorinen, T. (2007). *Hem och förskola: samverkan i förändring*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Tallberg Broman, I. (2009). "No parent left behind": Föräldradeltagande för inkludering och effektivitet. *Educare*. :2–3 Hämtad från Internet: http://muep.mau.se/bitstream/2043/11368/1/Educare_2009_2_3_TallbergBroman_I.pdf

Tallberg Broman, I. & Holmberg, L. (2008). *Läraryrke i förändring. Lärare i förskola och grundskola om inflytande, jämställdhet och mångfald*. Malmö Högskola

Vetenskapsrådet, (2017). *God forskningssed [Elektronisk resurs]*. (Reviderad utgåva). Stockholm: Vetenskapsrådet

Bilagor

Bilaga 1-Missivbrev

Hej!

Jag är student vid förskolläraryrket vid Linnéuniversitetet i Kalmar som nu skriver mitt examensarbete. Syftet med studien är att bidra med kunskap om hur nyanlända vårdnadshavare upplever mötet med svensk förskola.

Jag har fördjupat mig i tidigare forskning och litteratur kring det valda ämnet, men har också för avsikt att ta hjälp av nyanlända vårdnadshavare som har eller har haft barn på förskolan genom intervjuer. Jag vill därför intervjua dig, som har kunskap, erfarenhet att vara ny i Sverige och även har eller har haft barn på förskolan. Intervjun kommer bestå av ca 17 frågor och jag hoppas på att ett givande samtal kommer uppstå. Vid intervjuerna kommer jag ta hänsyn till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Det innebär att ert deltagande är frivilligt och att ni när som helst får avbryta intervjun samt ert deltagande i studien. Jag kommer behandla all insamlade data konfidentiellt och resultatet kommer enbart användas i forskningsändamål, det vill säga av mig och vid handledning med min handledare. Efter att studien är klar kommer jag att radera alla inspelade intervjuer.

Jag har ett önskemål om att besöka er under vecka 49. Om ni är villiga att ställa upp på en intervju önskar jag att ni kontaktar mig för ytterligare överenskommelse om tid och plats.

Om ni har några frågor är ni välkomna att kontakta mig eller min handledare för mer information.

Hoppas att vi ses!

Med vänliga hälsningar,

Sharareh Boroomand sb223fp@student.lnu.se 076-XXXXXXX

Handledare: Marina Wernholm marina.wernholm@lnu.se

Bilaga 2-Samtyckeblankett

Samtyckesblankett för att delta i studien om nyanlända föräldrars första möte med förskolan.

Hej!

Jag heter Sharareh och läser min sjunde termin i förskolläraryrket i Kalmar. I utbildningen ingår att skriva ett självständigt arbete och mitt arbete ska handla om nyanlända föräldrars första möte med förskolan.

Syftet med studien är att söka förståelse för hur nyanlända föräldrar upplever förskolans insatser vid inskolning av barnet. Jag är därför intresserad av att ta del av era erfarenheter under era barns inskolnings perioden. Intervjuerna kommer att genomföras på en avskild plats som du väljer. Intervjuerna beräknas ta 30–60 minuter och kommer att spelas in med ljudupptagning. Materialet från intervjuerna kommer att hanteras och behandlas konfidentiellt och det kommer att förvaras så att ingen obehörig kommer att kunna ta del av det. Inga enskilda personer kommer att kunna identifieras i det självständiga arbetet som publiceras.

Genom att skriva under den här samtyckesblanketten godkänner du att dina personuppgifter behandlas inom ramen för uppsatsen som beskrivs ovan. Du kan när som helst dra tillbaka ditt samtycke genom att kontakta mig genom de kontaktuppgifterna nedan. Dina personuppgifter kommer därefter inte längre att bevaras eller behandlas vidare utan annan laglig grund.

De personuppgifter som kommer samlas in från dig är kön, ålder och vilket land du kommer ifrån. Dina personuppgifter kommer behandlas från november 2019 till januari 2010 varefter de raderas.

Du har alltid möjlighet att få information om vad som registrerats om dig eller ha synpunkter på behandlingen eller de uppgifter som samlats in genom att kontakta mig genom kontaktuppgifterna nedan eller lärosätets dataskyddsombud på dataskyddsombud@lnu.se. Klagomål som inte kan lösas med Linnéuniversitetet kan lämnas till Datainspektionen.

.....
Underskrift

.....
Ort och datum

.....
Namnförtydligande

Studentens namn: Sharareh Boroomand
Studentens e-postadress: sb223fp@student.lnu.se

Handledarens namn: Marina Wernholm
Handledarens e-postadress: marina.wernholm@lnu.se

Bilaga 3-Intervjufrågor

1. Hur länge har du bott i Sverige?
2. Hur gammalt är ditt barn?
3. Hur längesen är det som du skolade in henne/honom?
4. Vad har du för erfarenheter av förskolan i ditt hemland?
5. Vill du berätta om några skillnader och likheter mellan förskolorna i Iran/Afghanistan och i Sverige?
6. Hur fick ni information om inskolningen?
7. Hur gick inskolningen till här?
8. Var du säker på hur inskolningsdagarna skulle gå till?
9. Hur upplevde ni rutinerna på förskolan:
 - matsituationen
 - samlingen
 - vilan
 - lekstunderna inne och ute
 - blöjbyten
10. Hur upplevde ni pedagogernas bemötande?
11. Hur upplevde ni kommunikationen med personalen vid lämning och hämtning?
12. Hur fungerade det med språket? Förstod pedagogerna er och förstod ni dem?
13. Hur gjorde ni när den verbala kommunikationen inte fungerade?
14. Hur tror du barnet kände under inskolningsdagarna? Märkte ni någon skillnad i deras beteende hemma? i så fall vilka?
15. Vad kan förskolan göra för att inskolningen ska fungera?
16. Vad kan underlätta kommunikationen med pedagogerna?
17. Vilka styrkor ser du med kontakten med förskolan?